

זכות הפרסום / עבודת תזה / דן חי – תמצית לכתבה

זכות הפרסום היא זכות כלכלית הנתונה לאדם, ובייחוד דמות ציבורית או ידוען, לשלוט ולסחור בערך הפרסומי שיצר ורכש, במאפייניו הייחודיים ולהרוויח מהם. מכך נובע גם כי זכותו למנוע מאחרים שימוש לא מורשה בערכו זה למטרות מסחריות. הזכות באה להגן על אינטרס כלכלי – כספי, ולכן, אין היא שוללת את האפשרות להתייחס לבעל הדמות במסגרת שאינה מסחרית, כגון במסגרת עיתונאית כזו או אחרת. בין אם מקורותיה של זכות הפרסום הינם בזכות לפרטיות ובין אם לא, נובע כי כיום זכות הפרסום כבר איננה חלק מהזכות לפרטיות. ההבדל בין שתי הזכויות, הזכות לפרטיות והזכות לפרסום, הינו בסיסי: בראשונה מדובר בהגנה על האינטרס הנפשי ואילו בשנייה ההגנה היא על אינטרס קנייני. שוני זה בין שני האינטרסים מונע, למעשה, את הגדרתה של הזכות לפרסום כחלק מזכות הפרטיות. עלתה בכתיבה המקצועית לא פעם התהייה "אזי לאן תשוך זכות הפרסום?". מכאן צמחה הטענה בתזה שלי כי יש להגדיר את זכות הפרסום כזכות קניינית. הגדרה זו עומדת במרכז העבודה.

במסגרת העבודה ישנה, תחילה, התעכבות בשאלה מהי בכלל דמותו של אדם, מה נשיך לדמות זו ומה נוציא מהגדרה זו. אחר-כך ניתן הסבר, דרך סקירה תמציתית של הגדרות הזכות לפרטיות, למה השימוש בדמותו של אדם ללא הסכמתו מפר את הזכות לפרטיות. בהמשך מראה העבודה מתי ניתן הקשר בין השימוש הזה בדמותו של אדם ללא הסכמתו מהזכות לפרטיות לטובת זכות אחרת, המוגדרת במהלך העבודה. בהמשך הדברים נקבע כי כאשר אדם מגלה את דעתו על רצונו למסחר את דמותו, שוב הוא אינו יכול לטעון כי נפגעה פרטיותו, מקום בו הדבר נעשה ללא הסכמתו. מודגש כי כדי לגבש סביב רצון זה זכות חדשה, עלינו להגדיר מהו אותו שימוש בדמות ומתי השימוש הזה יהא כזה אשר נוכל להצביע עליו כמניב ערך כלכלי. לבסוף נעשה חיפוש אחר אכסנייה לזכות שמבוקש להגדיר בעבודה, היא זכות הפרסום. נבחן האם מסגרות משפטיות קיימות יכולות להכיל את הזכות ולבסוף מוצע לקבוע אותה כזכות קניינית חדשה, בעלת תכונות ייחודיות.

הדגש החשוב לי בעבודה הוא להראות, כי זכויות ששויכו לזכות לפרטיות, יכולות לעבור דרך של שינוי ועיצוב מחדש, אשר בסופה תהא בידינו זכות קניינית חדשה. הדרך הזו מתוארת בעבודה ביחס לתהליך שעברה הזכות לשימוש בדמותו של אדם, מהיות הזכות חלק מהזכות לפרטיות ועד הפיכתה לזכות אחרת, זכות שהעבודה מבקשת למקם אותה בעולם הקניין, כזכות קניינית.